

FRAM

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

AAR 37

JULI, 1951

No. 378

Prinsesse Ragnhild,

det norske kronprinspars eldste datter fylte 21 år den 9 juni.

FRAM

Månedssblad for skandinaver i Sør-Afrika.

Utgitt av Den Norske Forening, Durban

Redaktør: Asbj Riis, 3 Brunton's Arcade, Phone 22855.

Forretningsfører og kasserer: K. M. Rosholt, 292 Point Road, Durban.

AAR 37

JULI, 1951

No. 378

JULIUS SCHRAM.

Et sorgens budskap møtte oss alle da vi fikk høre at Julius Schram var død.

Julius Schram ble født i Oslo 1. september 1885 og kom til Durban i begynnelsen av 1900 årene. Her hadde han flere av sine slektninger, og hos sin fetter

Konrad Schram som eiet Beach Hotel fikk han sin første beskjeftigelse i Afrika. Senere noen år var han sekretær i Premier Whaling Co. Ltd. i Durban og ved hvalstasjonen i Lourenco Marques. Schram gikk derefter over i trelastbransjen og arbeidet en tid i firmaet Norman & Co., Pretoria, inntil han ble ansatt i det store firma Hunt, Leuchars & Hepburn Ltd., i hvis tjeneste han var i over 20 år som sjef for avdelingen i Lourenco Marques. I 1948 gikk Schram av med pensjon og flyttet til Durban der han trivdes best og hvor han hadde sine gamle venner. Men uvirksomhet lå ikke for ham og han mottok med glede tilbud om å fortsette i en stilling ved det gamle firmas hovedkontor i Durban. Her var han inntil døden innhentet ham så brått.

Julius Schram var en overmåte vennsel mann. Hans lyse sinn og behagelige vesen skaffet ham venner overalt hvor han kom. Han var midtpunktet i vennekretsen og var akttet og respektert av alle han ellers kom i forbindelse med.

Under sitt første opphold i Durban tok han aktiv del i det norske foreningsliv. Han var meget musikalsk og var en god sanger. I 1917 ved 100 års jubileet for Biskop Schreuders fødsel, ble der oppført en kantate i Drill Hall i Durban hvor Julius Schram var solist.

I Lourenco Marques ble Julius Schram med rette betraktet som Norges uoffisielle representant. Spesielt under krigen ydet han sitt fedreland store tjenester, ikke minst hvor det gjaldt sjøfartsinteresser. Nevnes bør det også at han i krigens år samlet inn omkring £2,000 til de norske hjelpefond.

Schrams belgisk fødte frue som også er meget musikalsk, delte sin manns interesser og sammen

utfoldet de stor gjestfrihet.

Om Julius Schram kan man trygt si at han hadde bare venner og ingen uvenner.

Durban, 10. juli 1951.

K. M. R.

HVALFANGSBESTYRER-KAPTEIN

ARNT KARLSEN

døde i sitt hjem i Durban den 15 juni. Ved hans bortgang har den norske koloni i Durban lidd et smertelig tap, og den bedrift han var knyttet til har mistet en av sine mest fortjente medarbeidere. Han hadde ry for å være en av verdens beste hvalskyttere.

Arnt Karlsen var født i nærheten av Moss og kom til Durban i meget ung alder. Her fikk han ansettelse i Union Whaling Co. hvis interesser han viet all sin energi og arbeidskraft gjennom mer enn 40 år.

Avdøde var en stille og nøktern mann som ikke gjorde stor blæst om sig selv. Hvor hjelp trengtes var han rede til å støtte, bare det at den venstre hånd ikke måtte vite hva den høyre gjorde.

Til tross for at Arnt Karlsen hadde tilbrakt sin ungdom og alle sine manndomsår i fremmed land sto allikevel fedrelandet og det folk han opprinnelig tilhørte hans hjerte nærmest. Som et utslag av hans

fedrelandssinn skal vi nevne at han var en av de større bidragstvere i Sør-Afrika til de fonds som under krigen samlet midler til Norges sak: Kong Haakons fond, Jagerfondet, og til Norges Røde Kors. Selv sa han at han aldri var mer lykkelig enn når han kunne tilbringe en ferie på sitt lille sommersted ute ved Oslofjorden.

Det store ansvar som hvilte på hans skuldre, med arbeid dag og natt og liten hvile har sikkert bidradd til å svekke hans helbred og legge ham i en alt for tidlig grav.

KVINNENS STILLING I NORGE OG DE SOSIALE FORHOLD DER. Kåseri i Norske Kvinners Klubb, Durban, av fru Ragnhild Egeland

Da jeg i 1950 var på besøk i Norge beundret jeg det store arbeid som der nedlegges i sosiale forhold.

Kvinnene inntar en bemerkelsesverdig plass i norsk sosialpolitikk idag. Der er en kvinnelig sosialminister og kvinnelig formann i Stortingets sosialkomité. Da Stortinget i 1945 fikk en egen helsekomité rykket Claudia Ofsen inn som den første kvinnelige komitéformann i nasjonalforsamlingen.

Statsråd Aaslaug Aasland er den første kvinne som er blitt statsråd i Norge. Hun har i mange år nedlagt et betydelig arbeid og har en rik erfaring, ikke bare som administrator, men kanskje mer som sosialarbeider i det praktiske liv. Gjennom sitt arbeid som leder av Nasjonalrådets sosiale kurser, som fengelsinspektør og bestyrer av Bredtvet, som arbeidsinspektør og som medlem av mange komitéer har hun lært å fatte interesse for menneskeskjebner og latt sig gripe av dem. Sitt personlige sosiale syn former hun i disse ord: "Du skal unne andre å leve slik som du selv ønsker å leve."

Kvinner kan nu utnevnes til de fleste embedsstillinger i Norge. Unntatt er offiserstillinger og presteemboder i Statskirken. Der er nu ca. 15 kvinnelige stortingsmenn. Der er kvinner som fengselsdirektør og som fabrikkinspektør. I senere år har der vært flere kvinnelige professorer (Kjemi, Zoologi og Botanikk) videre en kvinnelig overlege ved tuberkolosesanatorium og en ved hudsykeavdelingen ved sykehus. En stor del kvinnelige leger driver privatpraksis dels almindelig praksis og dels som spesialister og sykehusleger. En mindre del av de kvinnelige leger er ansatt i distriktslegestillinger på landet. Mange kvinner er jurister og statsøkonomer. Av jurister har Norge hatt et par kvinner som dommere og har ikke få kvinner i departementene som byråsjefer og sekretærer.

Så vil jeg nevne litt om kvinnens stilling i skolene. I den høyere skole (gymnas og realskole) er en stor del kvinner ansatt som lektorer, adjunkter og lærere, og i

et par tiffeller også som skolebestyrere av høyere skole. I folkeskolen er noen få kvinner ansatt som overlærere. Av lærerpersonalet i folkeskolen er vel omtrent halvparten kvinner.

Never depend on luck alone to secure success. Courage and will, with perseverance and skill, are the four leaves of Luck's clover emblem.

—Belfast Telegraph.

Herr redaktør,

Før min familie og jeg forlater Durban for godt vil vi gjerne få sende en hilsen til alle norske vi har truffet sammen med her. Min hustru som regner sig i slekt med hele det norske folk!—hun er jo skotsk—sier at en hyggeligere norsk koloni enn den i Durban kan ikke tenkes, og jeg er fullt enig i det.

I de tre år jeg har ført "Banan" mellom Durban-Ost-Afrika og Madagaskar har jeg betraktet Durban som mitt annet hjem og det samme har min hustru og lille datter gjort siden de kom her ut for over et år siden. Det er ingen overdrivelse å si at hver gang vi har gått ut fra Durban har vi tallet dagene til vi skulde komme tilbake.

Når et skip ligger i havn er det en travel tid og

stadige konferanser med rederiets agenter. Ofte trenger en også konsulatets hjelp i spesielle spørsmål. Det gleder mig derfor å kunne si at jeg har møtt bare velvilje på begge disse hold. Rederiets agenter K. M. Rosholt (Pty.) Ltd., har varetatt rederiets interesser på en utmerket måte. Og på konsulatet hvor jeg for det meste har hatt med visekonsul Helland å gjøre har jeg fått løst alle spørsmål ekspedit og greit.

Personlig skylder min hustru og jeg stor takk til herr Rosholt og frue og til Dr. G. Salvesen og frue for all gjestfrihet og hygge de har vist oss i sine respektive hjem.

Durban, 30 juni 1951.

Otto Thoresen,

fører av S/S. "Banan."

A man came to the famous Dublin specialist. He had travelled all the way from Berehaven.

"I am afraid," said the specialist, "that I can do nothing for you—your disease is too far advanced."

"And have I travelled all this way for nothing?"

"Certainly not," consoled the specialist. "My fee is five guineas."

—The Landmark.

"You can ask one more question," said the almost exasperated father, "but make it short."

"Well," said his small son, "when a doctor gets sick and another doctor doctors him, does the doctor doing the doctoring have to doctor the doctor the way the doctor being doctored wants to be doctored, or does the doctor doing the doctoring of the doctor doctor in his own way?" —Cork Weekly Examiner.